

**Національна академія управління
Міжнародна академія інформатики**

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
ІНФОРМАТИКИ В УПРАВЛІННІ,
ЕКОНОМІЦІ, ОСВІТІ ТА
ПОДОЛАННІ НАСЛІДКІВ
ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ
КАТАСТРОФИ**

[матеріали XV Міжнародного наукового семінару,

Київ – оз. Світязь, 4–8 липня 2016 року]

УДК 004:338.24:37

ББК 32.97.65.Я73

С – 91

Наукове видання рекомендовано вченою радою Національної академії управління (Протокол № 5 від 29.09.2016 р.).

Сучасні проблеми інформатики в управлінні, економіці, освіті та подоланні наслідків Чорнобильської катастрофи: [матеріали XV Міжнародного наукового семінару, Київ – оз. Світязь, 4–8 липня 2016 року] / за наук. ред. д.е.н., проф. М. М. Єрмошенка; Національна академія управління; Міжнародна академія інформатики. – К.: Національна академія управління, 2016. – 324 с.
ISBN 978–617–7386–02–4

В матеріалах XV Міжнародного наукового семінару викладено тези учасників семінару по таких напрямках економічних наук: інформаційні технології, системи управління та методи прийняття рішень в економіці та управлінні; інформаційна підтримка соціально-економічних процесів в національному господарстві, регіонах та на підприємствах; інформаційне забезпечення сталого розвитку та безпеки в соціальній сфері, АПК, екології та освіті.

Розраховано на науковців, викладачів, державних службовців, аспірантів, докторантів, студентів економічних спеціальностей, фахівців національного господарства.

УДК 004:338.24:37

ББК 32.97.65.Я73

С – 91

© Колектив авторів, 2016

© Національна академія управління,
Міжнародна академія інформатики, 2016

ISBN 978–617–7386–02–4

СЕКЦІЯ 3. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА БЕЗПЕКИ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ, АПК ТА ЕКОЛОГІЇ

Колб О. Г., Колб І. О.	
<i>Про деякі проблемні аспекти діяльності національної поліції України</i>	267
Комар М. П., Саченко А. О., Кочан В. В.	
<i>Підвищення безпеки системи виявлення вторгнень на основі використання апаратних засобів</i>	271
Костинець В. В., Костинець Ю. В.	
<i>Інформаційне забезпечення маркетингу територій в умовах сталого розвитку</i>	275
Лендюк Т. В., Ріппа С. П., Саченко С. І.	
<i>Формування індивідуальної траєкторії навчання з використанням знання-орієнтованого і нечіткого підходів</i>	279
Охримович М. М.	
<i>Проблеми забезпечення інвестиційної безпеки України: екологічний аспект</i>	283
Панасюк В. М., Черешнюк О. М., Лендюк Т. В.	
<i>Аналіз ефективності інноваційної діяльності промислових підприємств із використанням економіко-математичного моделювання</i>	288
Ревак І. О.	
<i>Напрями активізації наукової сфери України</i>	292
Степура Т. М.	
<i>Категорія часу в дослідженні якості людського потенціалу: економічний та екологічний аспекти</i>	296
Теребух А. А.	
<i>Оцінювання забезпеченості туристичними ресурсами</i>	301
Череватенко В. А., Гуцалюк О. М.	
<i>Аспекти економічної безпеки в корпоративних та інтеграційних об'єднаннях</i>	305
Шлапак Н. С.	
<i>Теоретичні аспекти використання системно-екологічного підходу в екологічному менеджменті</i>	310
Штулер І. Ю.	
<i>Глобалізаційні впливи на гомеостазис національної економічної системи</i>	312
Ягелюк С. В., Речун О. Ю., Ткачук В. В.	
<i>Особливості викладання дисципліни «АРМ в митній справі» для студентів товарознавчих спеціальностей</i>	317

СЕКЦІЯ 3

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА БЕЗПЕКИ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ, АПК ТА ЕКОЛОГІЇ

Панасюк Валентина Миколаївна, к.е.н., доц., декан факультету обліку і аудиту, Тернопільський національний економічний університет

Черешнюк Оксана Михайлівна, к.е.н., викладач кафедри аудиту, ревізії та аналізу, Тернопільський національний економічний університет

Лендюк Тарас Васильович, викладач кафедри інформаційно-обчислювальних систем та управління, Тернопільський національний економічний університет

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ

Вимоги часу диктують потребу в збільшенні уваги до нововведень, адже саме інноваційна діяльність є основою соціально-економічного розвитку і запорукою ефективної діяльності. Впровадження інновацій дає змогу оперативно реагувати на запити ринку й цим підтримувати рентабельність, фінансову стійкість та конкурентоспроможність, сприяти розвитку економіки на макро- та мікрорівні.

Традиційне вимірювання ефективності інноваційної діяльності промислових підприємств зосереджено здебільшого на фінансових показниках, які отримують із системи обліку. Згідно з таким підходом ретроспективна інформація не відображає сповна ефективність реалізації нововведень на підприємстві та ускладнює прийняття перспективних рішень. Виникає необхідність використання ширшого кола показників загального оцінювання поетапної реалізації інновацій і відображення динаміки роботи підприємства в цілому.

Аналізувати інноваційну діяльність промислових підприємств, враховуючи на важливість кінцевої продукції, доцільно для внутрішнього і зовнішнього призначення, що загалом поєднує аналіз економічної, соціальної та науково-технічної ефективності (рис. 1).

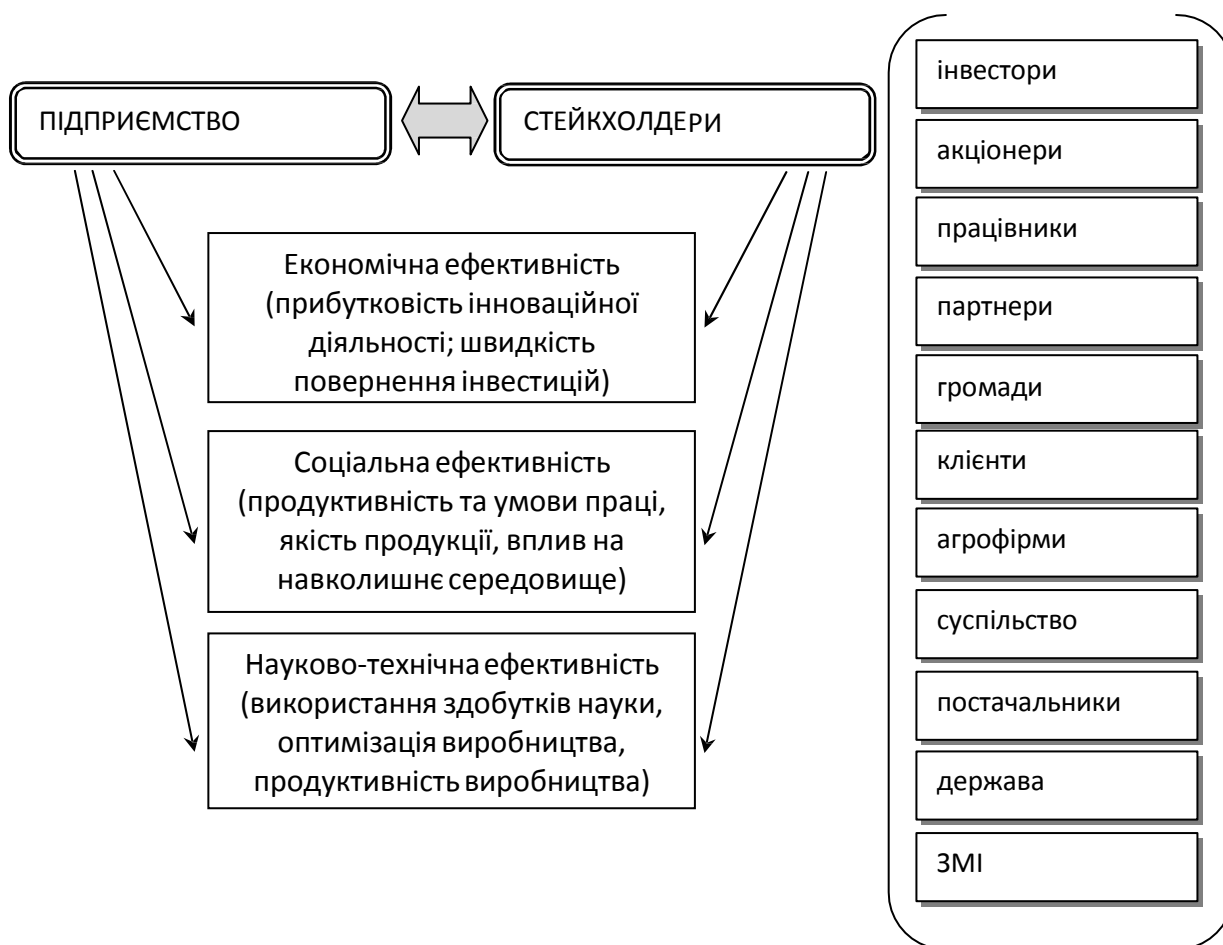

Рис. 1. Напрями аналізу ефективності інноваційної діяльності промислових підприємств, авторська розробка

Національні та міжнародні стандарти обліку й фінансової звітності спрямовані на надання інформації багатьом особам, зацікавленим в успішній роботі підприємства. Значна кількість інформаційних ресурсів пов'язана з інвестиціями, економічним, екологічним та соціальним ефектами, тому важливим є розподіл користувачів за змістом зацікавленості. Зокрема, для підприємств доцільно виокремити ряд зацікавлених сторін, а саме:

- Власники (засновники, інвестори, акціонери): зацікавленість даної групи проявляється безпосередньо в стабільності розвитку і результативності інноваційної діяльності. Зміст інформації впливає на прийняття рішень щодо стратегії підприємницької діяльності, утримання, придбання або продажу акцій, прибутковості та фінансової стійкості підприємства. Окремо доцільно розглянути зацікавленість з боку інвесторів, яка полягає у визначенні ступеня дохідності вкладень,

інноваційного лага й ризиків, що його супроводжують. Зростання інноваційної активності, позитивні тенденції у стратегічному розвитку підприємства, конкурентоспроможність і соціальна активність додатково збільшують залучення інвестицій.

- Працівники (менеджери, робітники, інші працівники): їх цікавить інформація про ефективність інноваційної діяльності, прибутковість, напрямки розвитку підприємства, стабільність робочих місць, оплата і мотивація праці, соціальні заходи.

- Держава (органи державної влади, податкові органи, дозвільні служби, податкові й статистичні органи): зміст інформації полягає в її достовірності, а саме правильності нарахувань та сплати податків, законності діяльності, узагальненнях про інвестиційно-інноваційну діяльність для статистичних служб, захисті прав акціонерів, регулюванні діяльності емітентів цінних паперів.

- Кредитори (банки, кредитні організації) зацікавлені у поверненні кредиту і отриманні відсотків за його користування, тому релевантною є інформація про прибутковість інноваційної діяльності, її вплив на фінансовий стан підприємства та його платоспроможність.

- Партнери (постачальники, покупці, агрофірми) чекають інформації про результати інноваційної діяльності, а саме технологію виробництва, якість продукції, стабільність ділового партнерства з дебіторами й перспективи подальшої діяльності.

- Громадськість (засоби масової інформації, суспільство, громади, потенційні інвестори) зацікавлена в інформації про економічну, екологічну та соціальну ефективність інноваційної діяльності, яка відображається в поліпшенні якості продукції, впливі на екологічний стан, регіональних і масштабних соціальних проектах, різноманітних вигодах для суспільства, можливості вкладення коштів для отримання економічних вигод.

- Конкуренти (вітчизняні та іноземні підприємства) потребують інформації про результати інноваційної діяльності, а саме про наявність вдосконаленої продукції на ринку, зменшення собівартості, що, в свою чергу, дає змогу зменшити ціну, розширити асортимент продукції.

У сучасному економічному моделюванні дедалі популярнішими стають такі моделі оцінювання й управління інноваційною діяльністю, які мають на меті охопити найповніший аналіз фінансових і

нефінансових показників, а також узгодженість отриманих результатів. Значення таких показників полягає у спрямованості на:

- інтереси зацікавлених сторін;
- розподіл доходів у загальній сукупності діяльності підприємства;
- досягнення стратегічних цілей.

Для отримання у комплексному вигляді результатів про інноваційну діяльність із відображенням даних для ряду зацікавлених сторін вважаємо за доцільне застосувати економіко-математичне моделювання на основі сучасних інформаційних технологій. Дослідження шляхом математичної моделі дасть змогу одержати системну характеристику економічного об'єкта. Системний підхід визначення взаємозв'язків впливу факторів на інноваційну діяльність створює комплексну інформацію про інноваційну діяльність [2, с. 56–65].

Набір окремих показників, які є найважливішими для оцінювання інноваційної діяльності підприємства, формуємо з огляду на зазначений взаємозв'язок підприємства зі стейкхолдерами (зацікавленими сторонами); щоб уникнути дублювання з погляду їх значущості для аналізу, відібрані показники мають оцінювати різні аспекти інноваційної діяльності підприємства. Зважаючи на розгляд такої діяльності з позиції найбільш зацікавлених, на наш погляд, суб'єктів: підприємства, персоналу та інвесторів – нечітка система, відповідно, повинна враховувати три входи.

Практичне використання теорії нечітких множин передбачає використання функції належності, яка описується лінгвістичними термінами [4, с. 34]. Нечітка логіка та її застосування в моделюванні й контролі динамічних систем перебуває в останні роки у центрі уваги вітчизняних і зарубіжних науковців. Інноваційну активність широко вивчають науковці, адже завдяки їй можливо змінити структуру підприємства на більш ефективну. Маючи на меті сформулювати багатовимірність інноваційної діяльності як результат складної взаємодії основних елементів, можна сконструювати методику її оцінювання на основі принципів нечіткої логіки.

1. Богів Я. С. Фактори, які впливають на ефективність бізнес-планування інноваційних проектів підприємств / Я. С. Богів // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. – 2012. – Вип. 36. – С. 145–155.

«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАТИКИ В УПРАВЛІННІ, ЕКОНОМІЦІ, ОСВІТІ ТА ПОДОЛАННІ НАСЛІДКІВ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ»

ПРИМІТКИ:

2. *Боронос В. Г.* Індикатори фінансової безпеки в системі управління інноваційним розвитком економіки: аналіз системних взаємозв'язків / В. Г. Боронос // Економічний простір. – 2013. – № 73. – С. 56–65.
3. *Мних Є. В.* Фінансовий аналіз: [підручник] / Є. В. Мних, Н. С. Барабаш. – К.: Київ. Нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 536 с.
4. *Шаталова А.* Теория нечетких множеств в оценке эффективности проектов. Неопределенность в оценке экономической эффективности инвестиционных проектов / А. Шаталова. – LAP LAMBERT Academic Publishing, 2012. – 96 с.
5. *Штовба С. Д.* Введение в теорию нечетких множеств и нечеткую логику: [Електронний ресурс] / С. Д. Штовба. – Режим доступу: <http://matlab.exponenta.ru/fuzzylogic/book1/index.php>.

[матеріали XV Міжнародного наукового семінару,

Київ – оз. Світязь, 4–8 липня 2016 року]

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАТИКИ В УПРАВЛІННІ, ЕКОНОМІЦІ, ОСВІТІ ТА ПОДОЛАННІ НАСЛІДКІВ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

Підп. до друку 1.11.2016. Формат 60x80 1/16.
Папір офсет. №1. Офс. друк. Гарн. «Palatino Linotype».
Ум.друк.арк. 20,3. Обл.-вид. арк. 15,3. Наклад 300 прим.
Замовлення № 164.

Національна академія управління,
01011, м. Київ, вул П. Мирного, 26.
тел. 254-31-96, тел./факс 280-80-56.
www.nam.kiev.ua, eco@nam.kiev.ua

Віддруковано в типографії
ТОВ «Наш формат», 02105,
м. Київ, пр-т Миру, 7